

Simon Stone zoekt voor 'Husbands and wives' het klassieke in een moderne tekst 'Script is bijna Shakespeareaans'

Esther Kleuver

Toneelregisseur Simon Stone wordt er wel eens van beschuldigd dat zijn werk wel erg realistisch is. Filmisch haast. „Maar ik verahul juist helemaal niet dat het publiek zich in het theater begeeft. Want wanneer je het volledig in de realistische verbeelding zou zoeken, leg je het toch altijd af tegen film en internet.”

De Zwitsers/Australische toneel- en filmregisseur Simon Stone is ondanks zijn jonge leeftijd van 31 jaar een snel rijzende ster in de internationale theaterwereld. Na zijn ijzingwekkende 'Medea' vorig seizoen bij Toneelgroep Amsterdam trad hij onlangs voor onbepaalde tijd toe tot het gezelschap als huisregisseur.

De afgelopen tijd werkte hij met onder anderen Halina Reijn, Ramsey Nasr en Aus Greidanus jr. aan de relatiekomedie 'Husbands and wives', naar de gelijknamige film uit 1992 van Woody Allen. Stone mag er dan om bekend staan dat hij klassieke stukken volledig naar zijn hand zet en naar de moderne tijd haalt door ze niet alleen te bewerken, maar vaak ook volledig te herschrijven. Dit keer koos hij er gek genoeg juist voor om het film-script grotendeels in tact te laten. „Allens script is bijna shakespeareaans - de personages onderbreken scènes contant om zich tegen het publiek te richten. Ik zoek het klassieke in een moderne tekst, normaal doe ik het tegenovergestelde en zoek ik het moderne in een klassieke tekst. Maar het effect is hetzelfde.”

Ruis uitschakelen

Zijn regies hebben vaak sowieso bijna iets filmisch, ook al is het toneelbeeld meestal zo minimalistisch mogelijk. Zo speelde 'Medea' in een volledig kale, witte ruimte met alleen een camera. En dat terwijl hij bekend zelf nota bene een obsessie voor interieurs te hebben. Hij heeft net nog design stoelen opgehaald in Dronten voor zijn huis in Zwitserland. „Maar er is een verschil tussen wat ik in het dagelijks leven mooi vind en de helderheid die ik opzoek wanneer ik een verhaal wil vertellen. Ik vind het in het theater juist mooi om alle mogelijke ruis uit te schakelen en op dingen in te zoomen waar je in het dagelijks leven nauwelijks bij stil staat.”

Maar nog liever zoomt hij in op

het menselijk gedrag. Iets waar deze grimmige relatiekomedie zich natuurlijk uitstekend voor leent. Van zijn acteurs vroeg hij om zich al improviserend bloot te geven. „Hun plezier, pijn en twijfels wil ik terug zien op het toneel. Eigenlijk is het een wrede plek, het theater. Het is een soort terrarium. Acteurs als gekooide dieren in een arena. Het moet voor Marieke Heebink best zwaar geweest zijn om als Medea avond aan avond 'haar' kinderen te vermoorden.”

Beste van beide werelden

Dat hij zijn spelers toch zo ver krijgt, komt ongetwijfeld mede doordat Sone zelf ooit is begonnen als acteur. Het bleek echter een carrièrepad dat hij zelf toch niet zo zag zitten. „Ik wist al vrij snel dat dat niks voor mij was. Toen we op de middelbare school drie voorstellingen speelden, vond ik dat nog geweldig. Maar toen dat op de toneelschool een week werd, vond ik het al een stuk minder leuk. En na een tournee met vijftig voorstellingen heb ik mezelf beloofd nooit meer als acteur het toneel op te gaan. Wat dat betreft heb ik nu als regisseur het beste van beide werelden. Ik ben wel betrokken bij dat spannende proces waarbij je met elkaar iets nieuws creëert, maar daarna kan ik ervan wegllopen. Al probeer ik dan wel altijd iets achter te laten waar de acteurs nog iedere avond plezier aan kunnen beleven.”

Zodra 'Husbands and wives' op de planken staat, spoedt hij zich overigens alweer naar Londen, waar hij een totaal herschreven 'Yerma' van Garcia Lorca regisseert bij The Young Vic. Toch zorgt hij er evengoed voor dat hij zijn vriendin ieder weekend ziet. „Ik ben op jonge leeftijd al getrouwd geweest, weer gescheiden en heb de nodige disfunctionele relaties achter de rug. Wat dat betreft herken ik ook veel in dit stuk van Woody Allen, zoals volgens mij heel veel mensen er dingen in zullen herkennen. Maar hopelijk heb ik een beetje geleerd van al die ervaringen.”

Over 'Husbands and wives'

Bij filmmaker Woody Allen lopen werk en privéleven soms akelig door elkaar. Hij had het Oscar-winnende 'Husbands and Wives' nog niet afgerond of zijn relatie met Mia Farrow, de actrice die in de film ook zijn echtgenote speelt, liep na twaalf jaar op de klippen.

'Husbands and wives' (1992) volgt twee stellen; Jack (Sydney Pollack) en Sally (Judy Davis) en Gabe (Woody Allen) en Judy (Mia Farrow). De koppels zijn bevriend en staan op het punt om gezamenlijk uit eten te gaan als Jack en Sally aankondigen te gaan scheiden. Het is een enorme schok voor Gabe en Judy, die door deze ontwikkelingen ook hun eigen huwelijk eens onder de loop nemen. Hun relatie komt vervolgens behoorlijk onder druk te staan.

Allen liet zich voor deze film inspireren op het toneelstuk 'Scènes uit een huwelijk' uit 1973 van Ingmar Bergman, waarbij de hoofdpersonen een overtrokken seksueel ideaal najagen en geen van allen gelukkig lijken. Gabe en Judy besluiten uiteindelijk weliswaar bij elkaar te blijven, maar ze moeten accepteren dat hun relatie verre van ideaal is.

Toneel

'Husband & wives' door Toneelgroep Amsterdam is tot en met 26 juni te zien in de Stadsschouwburg te Amsterdam. Van 28 september tot en met 4 maart gaat de voorstelling ook op tournee.
www.tga.nl

Simon Stone: „Eigenlijk is het een wrede plek, het theater.”

FOTO MATTY VAN WIJNBEGEN